

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ЦЕНТР НЕПЕРЕРВНОЇ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Людмила СТЕПАНЕНКО
«22» лютого 2024 року

«МИСТЕЦЬКА ШКОЛА ТА ВИКЛАДАЧ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ»

**Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників
мистецьких шкіл**

Форма навчання	<u>очна /заочна</u>
Навчальний рік	<u>2023/2024</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>0.6</u>
Мова викладання, навчання й оцінювання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>Тест</u>

Розробник: Бриль Марина Миколаївна

Київ – 2024

Розробник: БРИЛЬ Марина Миколаївна, кандидат психологічних наук,
заслужений працівник культури України

ПОГОДЖЕНО

Директорка Центру неперервної
культурно-мистецької освіти
кандидат педагогічних наук, доцент

Ірина ШЕВЧЕНКО

СХВАЛЕНО

В.о. зав. кафедри вокального
мистецтва кандидат
мистецтвознавства

Лідія МАКАРЕНКО

Протокол № 7 від «23» січня 2024 р.

Схвалено науково-методичною радою Академії

Протокол від «22» лютого 2024 р. № 4

Голова науково-методичної ради Людмила СТЕПАНЕНКО

Затверджено Вченою радою Академії протокол від «04» березня 2024 р. № 8

© Бриль М.М., 2024

© НАКККіМ, 2024

1. Анотація (опис) навчальної програми (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна програма «Мистецька школа та викладач: сучасні аспекти» призначена для підвищення кваліфікації педагогічних працівників мистецьких шкіл. Програма розкриває теоретичні й методичні основи фахової підготовки викладачів мистецьких шкіл, передбачає ознайомлення слухачів зі світоглядно-методологічними ролями освітніх, педагогічних та навчальних технологій, їх застосуванням у процесах планування та організації діяльності закладу мистецької освіти в цілому, використання інноваційних технологій навчання у конкретних педагогічних практиках, в розробці методів і навчальних засобів, що мають стати інструментом забезпечення якості освітніх послуг та сприяти досягненню результатів навчання.

Педагогічні працівники мають володіти навичками використання інноваційних технологій, оскільки це дозволяє інтегрувати процеси навчання, наступного працевлаштування, планування кар'єри та подальшої безперервної освіти. Навчання за програмою дозволить зрозуміти суб'єктивний тип та характер взаємовідносин між учнями (студентами) та педагогом; діалогічний, демократичний та рефлексивний стиль взаємодії; групові та колективні форми організації освітнього процесу. В цілому, впровадження інноваційних технологій в освітню діяльність закладів мистецької освіти покликане стимулювати новаторські зміни в культурі, зокрема в соціальному середовищі, зорієнтоване на формування готовності особистості до змін за рахунок розвитку творчих здібностей, різноманітних форм логічного та образного мислення, а також здатності до співробітництва з іншими людьми та інституціями.

Міждисциплінарні зв'язки: програма «Мистецька школа та викладач: сучасні аспекти» ґрунтується на знаннях з циклу гуманітарних наук, зокрема педагогіки, психології, етики, естетики, мистецтвознавства, культурології, а також менеджменту.

2. Мета програми – надати слухачам підвищення кваліфікації достатній навчально-методичний матеріал, забезпечити процес його опанування і на цій основі напрацювати необхідні вміння та навички, що є базисом формування та вдосконалення високопрофесійних здібностей фахівця на царині мистецтва. Мета програми спрямована на формування та вдосконалення професійних компетентностей фахівця, зокрема значущих для його професійної діяльності, особистих якостей та знань, умінь і навичок, які потрібні для виконання функціональних обов'язків за обраною спеціальністю; впровадження інноваційних технологій у навчальний процес закладів мистецької освіти, що в контексті європейського простору набуває особливого значення та з урахуванням вимог сучасної освіти орієнтується на особистість, забезпечення комфортних умов отримання освіти, підготовку особистості до функціонування в прогресуючому інформаційному середовищі та мінливому соціумі.

3. Завдання:

– окреслити значення мистецької освіти в освітньому просторі сучасної України;

- ознайомитися з проектною діяльністю в мистецькій освіті;
- дати характеристику інноваційних технологій в організації освітнього процесу;
- обґрунтувати необхідність використання технічного забезпечення, інтернет-технологій в сучасній мистецькій освіті;
- виявити зміни в організації освітнього процесу в мистецьких закладах на сучасному етапі розвитку суспільства;
- визначити функції викладача мистецької освіти;
- визначити роль інклюзивної мистецької освіти;
- розкрити шляхи оптимізації та інтенсифікації в освітньому процесі при викладанні дисциплін у мистецьких закладах;
- актуалізувати зміст та особливості дистанційної освіти у мистецьких закладах освіти.

Програма забезпечує набуття таких компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі мистецької освіти, що передбачає здійснення інновацій у педагогіці та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні: здатність до освоєння та системного аналізу через наукове сприйняття і критичне осмислення нових знань з теорії і практики науково-педагогічної діяльності; здатність до критичного аналізу й креативного синтезу нових ідей, що можуть сприяти в академічному та професійному контекстах соціокультурного прогресу суспільства; формування компетентностей академічної доброчесності; здатність до саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя;

фахові: здатність до оволодіння знаннями в галузі мистецької педагогіки та дотичних до них міждисциплінарних напрямів; здатність глибоко розуміти закономірності розвитку мистецької освіти; здатність аналізувати сучасний стан і тенденції розвитку світового та національного мистецтва та мистецької педагогіки;

4. Попередні вимоги до опанування навчальної програми.

Знання: категоріальний апарат з програми задля формування належного рівня культурної та педагогічної компетентності; основні напрями мистецтвознавства та мистецької педагогіки; знання основних засад академічної доброчесності в освітньо-педагогічній та науковій діяльності.

Уміння: аналізувати теоретичні і практичні проблеми світової та української культури й мистецької педагогіки як царини в міждисциплінарних досліджень; характеризувати основні напрями розвитку культури та педагогіки в її історичній ретроспективі й перспективі; кваліфіковано відображати власні практичні результати у відповідних теоретично-практичних формах.

Загальний обсяг програми – 18 годин / 0,6 кредитів ЄКТС, зокрема лекцій – 12, практичні заняття – 6 годин, кінцева форма контролю – тестування

5. Результати навчання за програмою:

Результат навчання (1. знати; 2. вмiти; 3. комунiкацiя; 4. автономнiсть та вiдповiдальнiсть)		Форми (та/або методи i технологiї) викладання i навчання	Методи оцiнювання та пороговий критерiй оцiнювання (за необхідностi)	Вiдсоток у пiдсумковiй оцiнцi з дисциплiни
Код	Результат навчання			
1	Знати процеси, що вiдбуваються в мистецькiй освiтi, як частини освiтнього простору сучасної України; основи органiзацiї освiтнього процесу в закладах мистецької освiти на сучасному етапi розвитку освiтянського процесу	Лекцiї, семiнарськi заняття, iндивiдуальна робота з викладачем, самостiйна робота з джерелами та iнформацiйними ресурсами	Оцiнювання на семiнарських заняттях, залiк	50%
2	Вмiти вирiзняти сутнiсть iнновацiйних технологiй в органiзацiї освiтнього процесу, оптимiзувати та iнтенсифiкувати освiтнiй процес при викладаннi дисциплiн у закладах мистецької освiти; актуалiзувати змiст та визначити особливостi педагогiчних технологiй в освiтньому процесi закладiв мистецької освiти;	Лекцiї, семiнарськi заняття, iндивiдуальна робота з викладачем, самостiйна робота з джерелами та iнформацiйними ресурсами	Оцiнювання на семiнарських заняттях, залiк	20%
3	Бути здатним до монiторингу власної педагогiчної дiяльностi; використання джерел науково-довiдкового та науково-творчого змiсту з питань педагогiчної iнноватики та розвитку потенцiалу творчо обдарованих особистостей та розвиток iнклюзивної освiти	Лекцiї, семiнарськi заняття, iндивiдуальна робота з викладачем, науковим керiвником, самостiйна робота з джерелами та iнформацiйними ресурсами	Оцiнювання на семiнарських заняттях	10%
4	Набути навички доступу до вiдповiдної фахової iнформацiї за допомогою професiйних джерел; навички та вмiння до самостiйної обробки вiдповiдної професiйної та науково-практичної iнформацiї; узагальнення досвiду педагогiчної дiяльностi iз визначенням механiзмiв впровадження кращих педагогiчних практик в умовах воєнного стану	Лекцiї, семiнарськi заняття, iндивiдуальна робота з викладачем, самостiйна робота з джерелами та iнформацiйними ресурсами	Оцiнювання на семiнарських заняттях	20%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання *(необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)*

7. Схема формування оцінки (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» від 30 серпня 2022 р.)

- підсумкове оцінювання: тестування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ
для підвищення кваліфікації педагогічних працівників мистецьких шкіл
за програмою «МИСТЕЦЬКА ШКОЛА ТА ВИКЛАДАЧ:
СУЧАСНІ АСПЕКТИ»

№	ТЕМА	ЛЕКЦІЇ	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1.	Мистецька школа як тип освітнього закладу для надання початкової спеціалізованої мистецької освіти: традиції та сучасність	1	
2.	Якість освіти в системі освіти, зокрема – мистецькій школі. Академічна доброчесність	1	
3.	Професійний профіль викладача мистецької школи		1
4.	Педагогічний колектив мистецької школи як команда	1	
5.	Різновиди програм в мистецькій школі		1
6.	Принципи розвитку методичних компетентностей сучасного викладача	1	1
7.	Методичне об'єднання в мистецькій школі – педагогічне середовище обміну ідеями та інноваціями	1	
8.	Інклюзивна мистецька освіта: нормативна база, універсальний дизайн, команда підтримки, педагогічні методики та технології	1	1
9.	Проектна діяльність в мистецькій школі	1	1
10.	Дистанційні форми роботи в мистецькій освіті	1	1
11.	Мотивація до навчання: практичні аспекти	1	
12.	Контроль та оцінювання як педагогічна проблема	1	
13.	Способи, засоби та технології моніторингу власної педагогічної діяльності та потреби у професійному розвитку	1	
14.	Війна та мистецька школа. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу	1	
	Всього за програмою:	12	6
	Разом:	18	

Загальний обсяг 18 год., в тому числі: Лекції – 12 год.; Практичні заняття – 6 год

Рекомендована література

1. Байда Л. Ю., Грибальський Я. В., Журбенко О. М. Мистецькі школи : доступне освітнє середовище : посібник. Київ : ВГО НАІУ, 2020. 36 с. URL: https://naiu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/NAIU-Accessibility_Web-1.pdf (дата звернення: 16.10.2023).
2. Бриль М. Психолого-педагогічна компетентність викладача в системі інклюзивної мистецької освіти. Вісник Львівського університету. Серія «Психологічні науки». 2021. Випуск 11. С. 29–36. <https://doi.org/10.30970/PS.2021.11.5>
3. Бриль, М. М., & Садівнича, О. А. Артфорум як мистецьке об'єднання учнів, викладачів та митців. Мистецтво та освіта, 2023. 3 (109), 28–42. [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2023-3\(109\)-28-42](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2023-3(109)-28-42).
4. Довідник безбар'єрності. Без бар'єрів : вебсайт. URL: <https://bf.in.ua/rizni-sotsialnihrupy> (дата звернення: 16.10.2023).
5. Інклюзивна мистецька освіта. Методичні матеріали. Державне агенство України з питань мистецтв та мистецької освіти : вебсайт. URL: <https://arts.gov.ua/misteczkaosvita/konczepczyia-rozvytku-inklyuzyvnoyi-osvity> (дата звернення: 16.10.2023).
6. Інклюзія в мистецькій освіті: виклики, практики, перспективи : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнарод. участю, 6–7 груд. 2019 р. / за заг. ред. М. М. Бриль. Київ : ДНМЦЗКМО, 2019. 425 с. URL: <http://arts-library.com.ua/handle/123456789/309> (дата звернення: 16.10.2023).
7. Колос Т. М. Трансформації початкової мистецької освіти в дитячих мистецьких школах України кінця ХХ — початку ХХІ ст.: тенденції та перспективи. Культура України. Серія : Мистецтвознавство. 2015. Вип. 50. С. 178-190. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kum_2015_50_20
8. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 08 вересня 2020 року. № 1115 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/deyaki-pitannya-organizaciyi-distancijnogo-navchannyazareystrovano-v-ministerstvi-yusticiyi-ukrayini-94735224-vid-28-veresnya-2020-roku>
9. НАКАЗ МКУ від 09.08.2018 № 686 «Про затвердження Положення про мистецьку школу».
10. ПОСТАНОВА КМУ від 23 грудня 2020 р. № 1313. Про затвердження Положення про мистецький ліцей.